

Tiedote 11.3.2010

läkkäät syrjäytyvät mielenterveyspalveluista

Hyvistä tavoitteista huolimatta iäkkäät syrjäytyvät mielenterveyspalveluista, kertoo Vanhustyön keskusliitossa tehty tutkimus. Myös julkisuudessa iäkkäiden mielenterveysasiat pääsevät esille harvemmin kuin työikäisten tai lasten mielenterveys.

Ikäihmisten mielenterveyttä ja psyykkistä hyvinvointia tarkastelevan, vuonna 2007 alkaneen MielenMuutos -tutkimus- ja kehittämishankkeen ensimmäinen osaraportti on valmistunut. Raportissa **Ikäihmisten mielenterveys: Julkiset käsitykset, tavoitteet ja käytännöt** selvitettiin, miten ikäihmisten mielenterveyteen liittyvät seikat nousivat esiin yhteiskunnan mielenterveyspoliittisessa keskustelussa, sanomalehtikirjoittelussa sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten käsityksissä. Raportin ovat laatineet tutkija Minna Pietilä ja vanhempi tutkija Marja Saarenheimo.

Tutkija Minna Pietilä sanoo, että ikäihmisten mielenterveys näkyy vahvasti Euroopan Unionin ja Maailman terveysjärjestön kannanotoissa ja politiikkaohjelmissa. Myös Suomessa ikääntyneiden mielenterveydestä puhutaan strategiatasolla.

-Tahtoa ja hyviä aikeita on, mutta valitettavasti ne eivät ammattilaisten mielestä juuri näy käytännössä. Haastateltujen ammattilaisten mukaan iäkkään on muita vaikeampi saada mielenterveyspalveluita. Vaikka ongelmat tunnistettaisiinkin, palveluiden saanti on sattumanvaraista.

Masennus on yleisin ikääntyvän väestön mielenterveysongelma. Masennusoireista kärsii noin 10–15 % yli 65-vuotiaista suomalaisista. Minna Pietilä toteaa, että iäkkäiden ihmisten masennusta selitetään monesti vain yksinäisyydellä tai katsotaan, että tietty alakulo kuuluukin ikäihmisen elämään.

Raportissa haastatellut sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset ounastelivat, että lääkärit määräävät ikäihmisille helposti mielialalääkkeitä mutta eivät seuraa hoidon vaikuttavuutta. Lääkehoidon lisäksi muuta hoitoa, kuten keskusteluapua, ei välttämättä järjesty. Ikäihmiset hyötyisivät kuitenkin esimerkiksi terapiasta samalla tavalla kuin nuoremmatkin.

Mielenterveyspalvelut ovat usein aliresursoituja. Lisäksi ammattihenkilöstö kokee, että heiltä puuttuu osaamista iäkkäiden mielenterveysongelmien tunnistamisessa ja hoitamisessa. Yhteistyö eri ammattilaisten välillä on vähäistä.

Lehtikirjoittelun osalta Minna Pietilä toteaa, että mielenterveysongelmaiset ikäihmiset syrjäytyvät myös julkisesta keskustelusta. Ikäihmisten mielenterveysasioista kiinnostutaan vain harvoin ja silloinkin ongelmakeskeisesti. Pietilä toivoo, että media innostuisi tarkastelemaan nykyistä laajemmin, mitä ajassa liikkuu ja kaivamaan esiin myös uusia mielenterveysaiheita.

Lisätietoja: Minna Pietilä, tutkija, Vanhustyön keskusliitto, 050 594 7932
Pirkko Karjalainen, toiminnanjohtaja, Vanhustyön keskusliitto 050 636 11
Leena Valkonen, viestintäpäällikkö, Vanhustyön keskusliitto, 050 421 0762

Raportin lehdistökappaleiden tilaus: leena.valkonen@vtkl.fi